

การศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู

โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี

นายสุบิน ภูมิรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974 - 577 - 625 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016847

i 10307874

THE STUDY OF PERFORMANCE APPRAISAL
OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
CHANGWAT KANCHANABURI

Mr. Subin Pumarin

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974 - 577 - 625 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู
โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นายสุบิน ภูรินทร์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.ฉกรร วชิรภักย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

กรรมการ

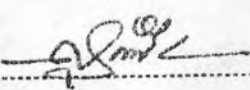
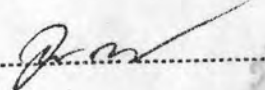

สุบิน ภูรินทร์ : การศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียน
 ประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี (THE STUDY OF PERFORMANCE APPRAISAL OF
 PRIMARY SCHOOL TEACHERS CHANGWAT KANCHANABURI) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา
 คูปรัดน์, 102 หน้า. ISBN 974-577-625-4.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการประเมินผลการปฏิบัติงาน
 ของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี ประชากร
 ที่ได้รับการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 57 คน ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ประชากร
 ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ครูผู้สอน 114 คน แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญ 3
 ประเด็น คือ 1) กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน 2) เทคนิคการประเมินผลการปฏิบัติงาน และ
 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลจากการวิจัยพบว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการประเมินผลตามระเบียบข้อกำหนดของทาง
 ราชการ มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อน เงิน เดือน และ เลื่อน
 ตำแหน่งของข้าราชการครู ส่วนการนำผลไปใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่นยังมีน้อยมาก วิธีการประเมินผลที่
 ผู้ประเมินส่วนใหญ่ใช้ได้แก่วิธีการสังเกต การสอบถาม และการตรวจสอบผลงาน ปัญหาสำคัญในการ
 ประเมินผลการปฏิบัติงานได้แก่ การประเมินสิ่งที่เป็นนามธรรม และปัญหาข้อจำกัดด้านโควตา 2 ชั้น
 รวมถึงการแบ่งกลุ่มระดับของข้าราชการด้วย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่ออนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SUBIN PUMARIN : THE STUDY OF PERFORMANCE APPRAISAL OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS CHANGWAT KANCHANABURI. THESIS ADVISOR: ASST.PROF. NATNIPA KUPARAT, Ph.D., 102 PP. ISBN 974-577-625-4.

The purpose of this study was to study the current situation and problems of performance appraisal of primary school teachers in Changwat Kanchanaburi. The population consisted of 57 school principals and 114 school teachers. The school principals were interviewed while the school teachers were answered questionnaires. The content of the interviewed and questionnaires form consisted of 3 main parts: 1) process of performance appraisal 2) technique of performance appraisal, and 3) problems and guideline to solve problem in performance appraisal.

It was found that the current performance appraisal was performed according to present rules. The 2 main purposes of performance appraisal were 1) an increasing annual salary, and 2) promoting school teachers class. Observation, questioning, and results checking were 3 important methods in performance appraisal. the main problems were the appraisal of abstract behavior, the limit of extra salary quota, and the seperating of school teachers classification

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ *S. Pumarin*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์และห่วงใยจาก ท่านผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษา คำแนะนำ ทตรวจตราความถูกต้อง และให้กำลังใจด้วยความเอาใจใส่และเสียสละ เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งช่วยกระตุ้นเตือน ให้ขบคิด และให้กำลังใจในการจัดทำเป็น อย่างมาก

ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ประหยัด ทรงคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ตลอดจนหัวหน้าการ ประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีอีกมากมาย ที่ไม่อาจจะระบุชื่อไว้ได้หมด

ในด้านการจัดทำรูปเล่ม ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ณวีร์วรรณ กฤษสินชัย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรี ออยุธยา และคุณอำพันทอง ญาณไชย เจ้าพนักงานธุรการ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางซ้าย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

นายสุบิน ภูมรินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ของการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน	10
ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน	11
วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน	12
ประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน	14
กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน	16
เทคนิคการประเมินผลการปฏิบัติงาน	20
ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลการปฏิบัติงาน	25
ข้อแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงาน	27
การประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา	
จังหวัดกาญจนบุรี	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	30
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	30
กลุ่มตัวอย่างประชากร	30
วิธีดำเนินการวิจัย	30
ขั้นตอนในการวิจัย.....	31
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	34
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	36
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการสัมภาษณ์	38
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของแบบสอบถาม	53
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	70
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	70
วิธีดำเนินการวิจัย	70
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	75
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	83
ประวัติผู้วิจัย	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย..... 31
2	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์..... 37
3	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน..... 39
4	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน..... 39
5	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่แจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน..... 40
6	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่มีแบบเฉพาะสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน..... 41
7	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการกำหนดแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน..... 41
8	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่กำหนดแบบประเมินผลเพิ่มเติม..... 42
9	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการมอบหมายให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการประเมิน..... 42
10	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของประเด็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู..... 43
11	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้มีการประเมินตนเองของผู้รับการประเมิน..... 43
12	ตารางแสดงจำนวนครั้งของการประเมินผลการปฏิบัติงานใน 1 ปีการศึกษา.. 44
13	ตารางแสดงจำนวนครั้งของการประเมินผลการปฏิบัติงานใน 1 ปีงบประมาณ. 44
14	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่แจ้ง/ไม่แจ้งผลการประเมิน..... 45
15	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้รับการประเมินที่ปรับปรุง/ไม่ปรับปรุงแก้ไขตนเอง..... 45

16	ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างผลการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่ได้รับมอบหมาย.....	46
17	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ ผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการประเมิน.....	47
18	ตารางแสดงวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานประกอบการพิจารณาความดี ความชอบ.....	47
19	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของวิธีการตรวจสอบผลงานผู้ใต้บังคับบัญชา ของผู้บริหารโรงเรียน.....	48
20	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
21	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ได้รับทราบวัตถุประสงค์ของ การประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	54
22	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	55
23	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ได้รับทราบรายละเอียด เกี่ยวกับแบบและลักษณะของงานที่จะประเมินผล.....	56
24	ตารางแสดงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่ทองประเมินผลประกอบ การพิจารณาความดีความชอบ.....	56
25	ตารางแสดงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่ทองประเมินผลประกอบ การเลื่อนตำแหน่ง.....	57
26	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลื่อนเงินเดือนของ ข้าราชการครู.....	57
27	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครูในโรงเรียน.....	58
28	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติงาน.....	59
29	ตารางแสดงการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการประเมินผลของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียน กปอ. และ กปจ.	60

ตารางที่

หน้า

30	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ประเมินตนเองประกอบ การพิจารณาของผู้บริหารโรงเรียน.....	60
31	ตารางแสดงจำนวนครั้งของการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณา เลื่อนเงินเดือน.....	61
32	ตารางแสดงวิธีการรับทราบกระบวนการและวิธีการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน.....	61
33	ตารางแสดงผลการประเมินที่มีต่อผู้รับการประเมิน.....	62
34	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการนำผลการประเมินไปใช้ ประโยชน์.....	63
35	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของการจัดประชุมสัมมนาเพื่ออภิปราย หรือวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน.....	63
36	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ ผู้ประเมิน.....	64
37	ตารางแสดงลำดับความสำคัญของวิธีการแจ้งวิธีประเมินผลให้ผู้รับการ ประเมินทราบล่วงหน้า.....	65